

KIS-536 – Gl. terre, masse en Dredanouriezh

(RLN da YBAN – 17 04 97)

En Dredanouriezh e kavan keuzius ne ve nemet Br. **douar** evel kevatal war un dro da Gl. *masse* ha *terre*. Ha neozh n'eo ket kenster an daou dermen gallek, petra bennak ma vezont kemmesket alies er pleustr : ar *masse* zo ar barr dave, an *terre* zo ar barr mann. A-wechoù ez eus ezhomm liammañ *masse* un ardivink tredan (eleze e stern metal) ouzh an *terre* (ent embregel un neudenn o kas d'un treilheris douaret don).

Gwir eo e kaver ivez e saozneg *ground* hag *earth* o talvezout kenkoulz Gl. *masse* ha *terre*. Padal en alamaneg e tiforc'her *Masse* diouzh *Erde* pe *Erdung*. Da'm meno e tlefemp kaout e brezhoneg ivez daou c'her o klotañ gant daou zespizad heñvel.

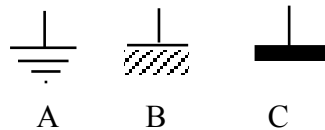
(YBAN da GE – 02 10 95, da RLN – azveret 26 04 97)

Sl. GSTL. ¶ 3215 : Gl. *potentiel* "stroll elektrodoù arloet outo ur barr uhel". An elektrodoù zo douget d'ur barr uhel, ar c'hemm o vezañ etre ar *masse* hag int. E saozneg e kaver *earth*, *ground*, *frame* (*GND* er c'hevregoù amredoù), *common* ; e galleg, *masse*, *terre*. Sellout ivez *Sz. to earth, to ground*, Gl. *mettre à la masse*.

En darn vrasañ eus an trevnadoù elektronek ez ereer unan eus poentoù an amred (a-ziuz unan eus bleinoù ar porzherezh tredan) ouzh ar frammoù ha hobregonadurioù metal a zo en-dro d'ar stignad. An enlanvadoù darankat diavaez (evel ar **fraoñv**, Gl. *ronflement* dereet gant ar rouedad da skouer) a lamer kuit neuze, evit ar gwellañ da nebeutañ. Hollad ar frammoù ha hobregonadurioù a vez anvet Gl. *masse* ar stignad. War al *Larousse* kelc'houziadek (pourchaset gant RLN) e lennan e c'haller ivez eren ur reell ouzh un dolzenn vetal o c'hoari roll an douar evit un ijinenn dredanel, met al liesañ ez eo framm (Gl. *bâti*) an ijinenn a anver Gl. *masse* ar stignad (ereet ouzh an douar a-du-rall). Sed moarvat orin ar Gl. *masse*, pa reer ivez gant Gl. *la masse du bâti*. Da heul, e tredanouriezh ar barroù uhel pe grenn e vez sellet *les masses* evel hollad (tolpad) ar sternioù, frammoù ha goloioù metal an dafaroù tredan ha zoken ar pezhioù metal kenereet outo ent tredanel pe a c'hallfe bezañ kenereet a-zarvoud :

tuellennoù metal, dorlec'hioù metal, binvioù, tommerezioù, kibelloù metal, h.a. Penaos kenedc'heriañ Gl. *masse* e brezhoneg ? Ober gant *tolz*, *tolzenn* ? Pe *bloc'h*, *blodenn*, *yoc'h* ? Pe *sol*, evel VALL. *sol-houarn*, "lingot de fonte" ? Pe diwar *tolp* a gennot un hollad dastumet hag ivez un dra bostek (VALL. *tolpez* "homme massif", Kb. *talp* : *telpyn* eg. "lump, mass, piece"). Br. *tolz* zo da ezvevennañ a gav din, anvad ur ventenn fizikel eo — ha bez' ez eus ivez Br. *tolzid* (*tredandolzid*, Gl. *masse d'électricité*). Br. *bloc'h* a c'hallfe klotañ d'ar sell kentañ pa arouez ur pezh pe un hollad pezhioù (Sl. GEAK., GSTL.), hogen engwezhiet eo kalzik e lec'h all ha re arbennikaet en treloc'herezh da'm soñj. Tuet e vefen da welout e Br. *sol* un diskoulm d'ar gudenn. Dre Gl. *masse* Sz. *ground* e klasker aroueziñ un diaz, ul leur pe, leterc'had arveret c'hoazh, ur c'han skarzhañ ma tiver an holl redoù, eleze al live "mann" (hervez delvan dourenel an amredoù tredan). Ar Br. *sol* a ra dave d'an traoñ, d'an diaz, da framm ar binvioù. En ul lankad kentañ e'm boa soñjet e Br. *tolp*, pa dolper kennaskoù 'zo war an un reell (*Petit Robert* : "conducteur commun auquel sont reliés les divers points d'un circuit qui doivent être affectés du même potentiel, en principe celui du sol"). An darn vrasañ eus ar binvioù elektronek zo dezho ur *masse* hag o bonnoù enankañ o vezañ poentoù gwiridik kenan ouzh an darankadoù ez eo ret-holl o eren dre funioù hobregonet a gefleugn war un dro *boutinadur* o *masses*. Kinnig a ran Br. **sol** g. enta da dermen hollek da genedc'heriañ Gl. *masse* ha Sz. *ground*, met mar bez kavet gwell ez on prest da adwelout va foelladenn.

Arverañ a reer an ikonoù-mañ :

C — Ikon o verkañ ar barr dave (mann dre dermenadur), Br. **kenreell** pe **boutin** g. (Gl. *conducteur commun*, *masse*, Sz. *common*) m'emañ ereet poentoù 'zo eus un amred a zle bezañ douget d'an un barr. N'emañ ket ereet ar **boutin** ouzh an douar. E galleg e reer gant *masse flottante*, e brezhoneg e rafen a-walc'h — betek gouzout — gant **sol tonn**. Klotañ a ra ivez gant Gl. *masse*, Sz. *common*.

B — Emañ ar **sol** ereet ouzh **framm** (Gl. *châssis*, *bâti*) ar benveg hag ouzh an **hobregonadur** (Gl. *blindage*, Sz. *shielding*, *screening*) reelloù 'zo.

A — Erziwezh, emañ ar **sol** ereet ouzh an **douar** evit abegoù a surentez war binvioù 'zo.